

הרעיון היהודי

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי" רח' שמריה 11
ת.ד. 6918 ירושלים 5823540-02

לע"נ

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

עולת ראייה

המצווה מצוות עשה להראות כל זכר בעזרה ביום טוב הראשון של החג ויביא עמו קורבן עולה. מי שבא לעזרה ולא הביא עולה ביטל מצוות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר "ולא יראו פני ריקם".^א

החייבים במצווה זכרים, הפטורים: עבד, חרש, אילם, שוטה, קטן, סומא, חיגר, טמא וערל, זקן חולה ומפונק שאינם יכולים לעלות ברגליהם.^ב

ערך הקורבן מהתורה אין שיעור, ומדברי סופרים שלא יהיה הקורבן פחות משווה מעה כסף, (0.8 גרם כסף טהור) ומצווה להביא כפי עושרו.^ג

זמן ההקרבה ביום טוב הראשון של החג כשחל ביום חול, וכל המאחר להקריב מגונה. אם לא הקריב ביום הראשון בין בשוגג ובין במזיד יקריב בשאר ימות הרגל. בסוכות יכול להקריב גם בשמיני עצרת, ובשבועות בששת הימים שלאחר החג.^ד

שבת וטומאה עולת ראייה אינה דוחה שבת וטומאה.^ה

יורשים המפריש עולת ראייה ומת, היורשים חייבים להקריבה.^ו

מהיכן מביאים מהארץ ומחוץ לארץ.^ז

מין הקורבן עולת בהמה מביאים: זכרים, מהבקר, הכבשים והעזים.^ח

גיל הקורבן מקריבים לכתחילה מיום השלושים ללידתו, בדיעבד הקורבן כשר מיום השמיני ללידתו.
כבש – בן שנה.
איל – בן שנתיים, משנכנס בשנתו השניה ליום ל"א.
עגל – בן שנה.
פר – בן שנתיים ושלוש.

^א רמב"ם חגיגה פ"א ה"א.

^ב רמב"ם חגיגה פ"ב ה"א.

^ג רמב"ם חגיגה פ"א ה"ב.

^ד רמב"ם חגיגה פ"א ה"ד-ח.

^ה רמב"ם חגיגה פ"א ה"ח.

^ו רמב"ם חגיגה פ"א ה"י.

^ז רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ח ה"א.

^ח רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"ח.

שעיר עזים – בן שנה.

שעיר – בן שנתיים.^ו

בדיקת מומים	לפני הקדשת הקורבן בודקים אותו אם אין בו מום. ^ז
הקדשה	אחרי הבדיקה מקדישים את הקורבן לעולה. ^ח
השקאה	משקים את הקורבן מים כדי שיהיה נוח להפשיט את עורו. ^ט
מקום השחיטה	מוליכים את קורבן העולה למקום השחיטה שהוא בצפון המזבח. שטח זה משתרע מהכותל הצפוני של העזרה עד כותל המזבח, ומכותל האולם עד הכותל המזרחי של העזרה. ^י
עמידת הקורבן	מעמידים את הקורבן כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^{יא}
עמידת הסומך	הסומך עומד כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^{יב}
הסמיכה	בעל הקורבן מניח את שתי ידיו בין שתי קרניו של הקורבן וסומך בכל כוחו, לא יהיה דבר חוצץ בין ידיו לבין הבהמה. ^{יג}
הכנת הקורבן לשחיטה	משכיבים את הבהמה על גבה, ראשה לדרום ופניה למערב. ^{יד}
כפיתת הקורבן	כופתים יד ורגל בכפיתה אחת ויד ורגל בכפיתה שניה. לדעת הרמב"ם לא כופתים אלא אווזים בידים, יד ורגל, יד ורגל של הקורבן. ^{טו}
עמידת השוחט	השוחט עומד במזרח ופניו למערב ובידו סכין מכלי שרת. ^{טז}

^ז רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א הי"ב, עיין בכסף משנה שם שכתב שאינו יודע מדוע הרמב"ם השמיט את דין נדר ונדבה המופיע במשנה במסכת פרה פ"א מ"ד, רמב"ם שם פ"א הי"ד.

^ח רמב"ם איסורי מזבח פ"א הי"א-ב, תמידין ומוספין פ"א הי"ט.

^ט רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד הי"ב, בנדרים ובנדבות יכול להקדיש גם בלב, ונראה דה"ה גם בקורבנות חובה. לדעת ספר עבודת הקורבנות סימן קמז ס"ק יג צריך להקדיש בפה.

^י רמב"ם תמידין ומוספין פ"א הי"ט בדין קורבן התמיד, לדעת הש"ך ביו"ד לט ס"ק לב הטעם שמשקים כדי למנוע סירכות.

^{יא} רמב"ם בית הבחירה פ"ה הי"ט-טז, תמידין ומוספין פ"א הי"א.

^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ד. הרמב"ם לא פירש אם אחורי הבהמה לצפון כמו בהעמדת הפר ביום כיפור, יומא לה; או שהוא סובר כשיטת רש"י ביומא לו. שאחורי הבהמה למזרח.

^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ד.

^{יד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג הי"ג-יד, חגיגה פ"א הי"ט.

^{טו} רמב"ם תמידין ומוספין פ"א הי"א-יא, בית הבחירה פ"ה הי"ד.

^{טז} תמיד לא; רא"ש, ראב"ד והמפרש לתמיד ל; סמ"ג עשין קצב, רמב"ם תמידין ומוספין פ"א הי"י.

^{יז} תמיד פ"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פ"א הי"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד הי"ז.

מחשבות השוחט השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שישה דברים: 1) לשם הזבח, כלומר לשם עולה 2) לשם הזבח 3) שהזבח להשם ברוך הוא 4) שיקטירו לאישים, כלומר שכוונתו להעלות את הנתחים על האש ולא לצלותם על גבי גחלים. 5) שהקטרתו לריח בלבד, כלומר שכוונתו לצלות את האברים רק על המזבח ואינו רוצה לצלותם תחילה מחוץ למערכה ואחר כך להקריבם. 6) שריח זה נחת רוח לפני השם.²

השחיטה השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במיזרק, לכן השוחט אוהז את הסימנים בידו ומוציאן עם הורידים לאוירו של המיזרק ושוחט.^א

קינוח הסכין בגמר השחיטה השוחט מגביה את הסכין שלא יפול דם מהסכין לתוך המיזרק, ומקנחו בשפת המיזרק מצידו החיצוני.^ב

קבלת הדם הכוהן המקבל את הדם אוהז בידו הימנית את המיזרק ומקבל את כל דם הנפש. אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזיה, כשר.^ג

הולכה הכוהן מוליך בידו את הדם למזבח החיצון, ונעמד כנגד קרן מזרחית צפונית של המזבח.^ד

זריקה הכוהן זורק מהדם שבמיזרק זריקה אחת על זוית המזבח, מחצי המזבח ולמטה, באופן שהדם יתפשט לשני קירות המזבח הצפוני והמזרחי. אחרי כן הכוהן הולך דרך ימינו לקרן מערבית דרומית של המזבח וזורק את הדם באותו אופן. אם נתן מתנה אחת בלבד, כיפר.^ה

שירי הדם את שירי הדם שופך הכוהן על היסוד הדרומי של המזבח.^ו

תלית הבהמה נוקבים ברגל השמאלית בין הגידים לעצם, ותולים את הבהמה בנקב זה על עמוד שבבית המטבחיים. שור מפשיטים בלי תליה.^ז

תחילת ההפשטה מפשיטים את העור מצד הרגלים לצד הראש עד החזה.^ח

חיתוך הגיעו לחזה חותכים את הראש ואת הכרעיים, שהם החלק התחתון של הרגליו עד הברך.^ט

השלמת ההפשטה משלימים את הפשטת העור.^י

² רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"י-יא, מספיק מחשבה בלב – ליקוטי הלכות זבחים מו: זבח תודה ד"ה לשם, לדעת הרמב"ם רק בזמן השחיטה צריך לכוון את ששת הכוונות, לדעת התוס' בזבחים ב, ד"ה כל, צריך לכוון בכל העבודות.

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.

^ב רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.

^ג רמב"ם ביאת המוקדש פ"ה ה"יז-יח.

^ד רמב"ם פסולי המוקדשין פ"א ה"כב-כג.

^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה ה"ו, פסולי המוקדשין פ"ב ה"א.

^ו רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה ה"ו, בית הבחירה פ"ב ה"יא.

^ז רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^ח רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^ט רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

מנתחים את הקורבן לנתחים ולא מוציאים את האמורים. ^א	ניתוח
בזמן הניתוח נוטלים את הכרעיים, הכרס והקרביים ומדיחים אותם במים. את הכרס מדיחים כל צורכו בבית המדיחים, ואת הקרביים מדיחים על שולחנות השיש שבין העמודים, ואין פוחתים משלש הדחות. ^ב	הדחה
נוטלים את האברים ומוליכים אותם לכבש. ^ג	הולכה
את האברים מולחים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי. ^ד	מליחה
מעלים את האברים לראש הכבש, מסירים את גיד הנשה ומשליכים אותו על הדשן שבאמצע המזבח. ^ה	העלאת האברים
זורקים את האברים על האש, ומסדרים אותם שם בצורה מסודרת. ^ו	זריקה ועריכה
קורבן עולת בהמה טעון נסכים שהם: סולת, שמן ויין. ^ז	נסכים
לכבשים ועזים מביאים: עישרון סולת כלול ברבע ההין שמן, ורבע ההין יין. לאיל מביאים: שני עשרונים סולת כלולים בשלישית ההין שמן, ושלישית ההין יין. לבקר מביאים: שלושה עשרונים סולת כלולים בחצי ההין שמן, וחצי ההין יין. ^ח	שיעור הנסכים
המנחה קרבה כליל על גבי המזבח. ^ט	המנחה
את היין מנסכים לספל שעל גבי המזבח בקרן דרומית מערבית. ^י	היין

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה הי"ט-כא.

^{בא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"א.

^{בב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"ו.

^{בג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"ד.

^{בד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"ד, איסורי מזבח פ"ה הי"א.

^{בה} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"ד.

^{בו} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו הי"ד.

^{בז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב הי"א-ב.

^{בח} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב הי"ד.

^{בט} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב הי"א.

^י רמב"ם תמידין ומוספין פ"י הי"ז, עיין ברמב"ם במעשה הקורבנות פ"ב הי"א בראב"ד שם, בכסף משנה שם ובלחם משנה שם.